

GGD

Rotterdam-Rijnmond

Feitenkaart Griep prik onder ouderen

Gezondheidsmonitor

Werkwijze griep prik

Griep is een ziekte die door het influenzavirus wordt veroorzaakt, waarbij de luchtwegen geïnfecteerd raken. Voor 60-plussers en mensen met bepaalde medische aandoeningen kunnen de gevolgen van griep ernstig zijn. Om die reden worden zij uitgenodigd door hun huisarts om gratis de griep prik te komen halen.

- De griep prik biedt geen volledige bescherming, maar verkleint de kans op griep met 50-90% (gemiddeld 67%) en bij ouderen met 30-70%;
- Indien men ondanks het halen van de griep prik toch griep oploopt, zal de griep milder verlopen. De complicaties van griep worden bij ouderen naar schatting met 20-50% verminderd door de griep prik;
- Naar schatting voorkomt de griep prik gemiddeld 10-30% van de sterfte en 25-50% van de ziekenhuisopnames (bron: volksgezondheidzorg.info, 2017a).

Risicogroepen

- Bewoners van een verpleeghuis
- Kinderen van 6 maanden tot 18 jaar die langdurig salicylaten gebruiken (bijvoorbeeld bij chronische darmaandoeningen)
- Mensen met diabetes
- Mensen met een verminderde weerstand (bijvoorbeeld mensen met een auto-immuunziekte of mensen die chemotherapie of bestraling ondergaan)
- Mensen met hartziekten (hartritmestoornissen)
- Mensen met longziekten of aandoeningen aan de luchtwegen (astma, bronchitis)
- Mensen van 60 jaar en ouder
- Nierpatiënten
- Personen met een verstandelijke handicap die in een instelling wonen
- Personen werkzaam in de zorg

Bron: degrotegriepmeting.nl, 2017.

Landelijke cijfers over griep en de grieprik

Per griepseizoen bezoeken circa 300.000 mensen (19 per 1.000 mensen) met griep de huisarts. De werkelijke prevalentie van griep is het vijfvoudige, aangezien slechts 20% van de personen met griep hiermee langs de huisarts gaat (volksgezondheidzorg.info, 2017b).

Ongeveer 30% van de totale Nederlandse bevolking wordt uitgenodigd voor de grieprik. Sinds 2008 daalt de vaccinatiegraad elk jaar met een paar procent. De vaccinatiegraad in de hoogrisicogroep daalde van 60% in 2013 naar 53% in 2014. De daling in 2014 is sterker dan in voorgaande jaren.

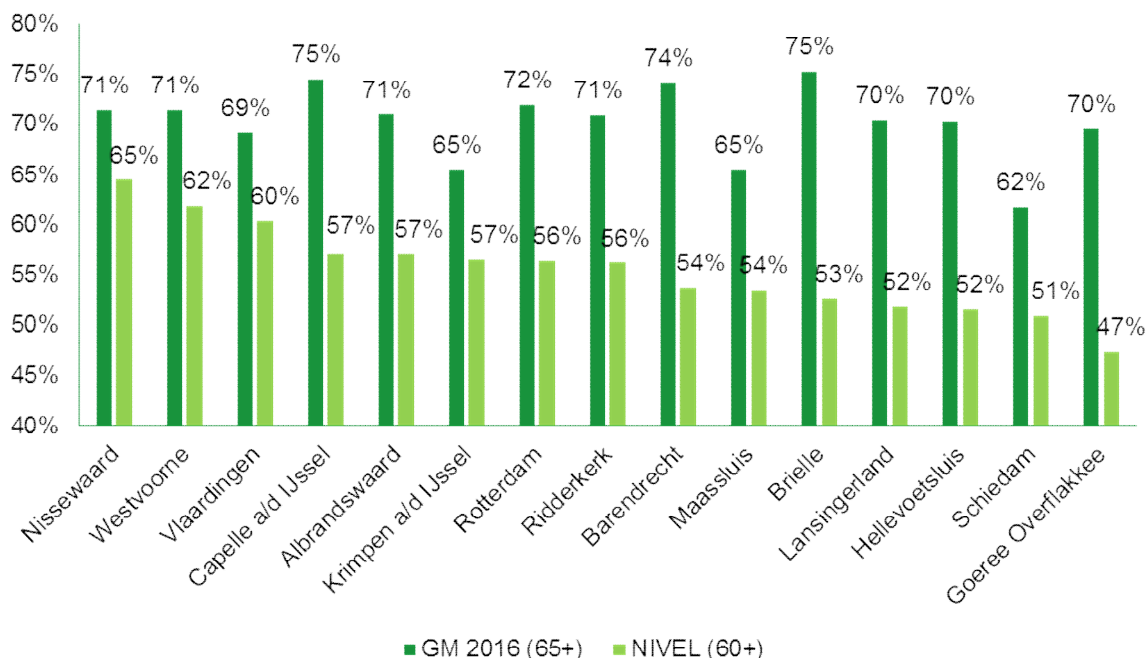
In 2015 werd 19% van de totale Nederlandse bevolking gevaccineerd. Van de hoogrisicogroep werd 50% gevaccineerd. Binnen deze laatste groep is een relatief sterke daling van de vaccinatiegraad te zien onder 60- tot en met 64-jarigen. De daling binnen deze leeftijdsgroep was ook in eerdere jaren zichtbaar (bron: rivm.nl, 2017).

De grieprik in Rotterdam-Rijnmond

In de GGD Gezondheidsmonitor 2016 is gevraagd naar het gebruik van de grieprik in de regio Rotterdam-Rijnmond. De afdeling Infectieziektebestrijding wilde meer inzicht in de reden waarom 65-plussers geen gebruik maken van de grieprik. Uit de Gezondheidsmonitor 2016 komt naar voren dat ruim 70% van de 65-plussers in de regio Rotterdam-Rijnmond in het afgelopen jaar de grieprik heeft gehaald.

Het NIVEL presenteert jaarlijks per gemeente het percentage 60-plussers dat een grieprik van de huisarts heeft gekregen. In het griepseizoen van 2016-2017 heeft ongeveer 55% van de 60-plussers in regio Rotterdam-Rijnmond de griepvaccinatie gehaald, volgens het NIVEL. Hieronder zijn de cijfers van zowel de Gezondheidsmonitor 2016 als die van het NIVEL weergegeven. Deze gegevens zijn tevens te vinden op: [opkomstpercentage grieprik per gemeente](#) en [percentage niet-gevaccineerden per gemeente](#).

Grafiek 1 Ontvangen grieprik per gemeente (Nivel 2016-2017; Gezondheidsmonitor 2016)

Het verschil tussen de cijfers van de Gezondheidsmonitor en die van het NIVEL kan diverse oorzaken hebben. Het Nivel maakt gebruik van het registratiesysteem van huisartsen, terwijl de Gezondheidsmonitor gebaseerd is op zelfrapportage. Daarnaast kunnen huisartsen ook patiënten uit

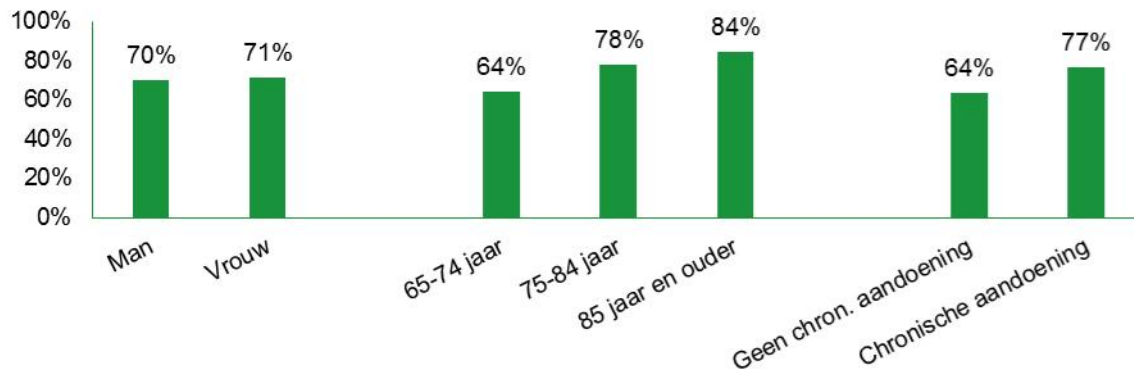
gemeenten buiten het Rijnmondgebied hebben. Tenslotte rapporteert de Gezondheidsmonitor 2016 over 65-plussers, terwijl het NIVEL de vaccinatiegraad van 60-plussers presenteert. En aangezien het aandeel 60- tot en met 64-jarigen dat de griepvaccinatie haalt relatief laag is, wordt de vaccinatiegraad onder de totale groep 60-plussers verlaagd.

Verskil in griepvaccinatie tussen subgroepen

Of de griepvaccinatie is gehaald, verschilt per leeftijd. Zo haalde bijna 85% van de 85-plussers de griepvaccinatie, terwijl dit percentage onder 65- tot en met 74-jarigen nog geen 65% was. Tussen mannen en vrouwen is geen verschil in het al dan niet ontvangen van de griepvaccinatie.

Personen met een chronische ziekte of aandoening halen vaker de griepvaccinatie dan mensen die geen chronische ziekte of aandoening hebben. Ook het opleidingsniveau is van invloed op de keuze van 65-plussers om al dan niet de griepvaccinatie te halen: hoger opgeleiden halen minder vaak de griepvaccinatie dan lager opgeleiden. Een mogelijke verklaring voor dit verschil is dat hoger opgeleide mensen vaak een betere gezondheid hebben dan lager opgeleiden en daarom minder genoodzaakt zijn om preventief de griepvaccinatie te halen.

Grafiek 2 Ontvangen griepvaccinatie (65+) naar geslacht, leeftijd en wel/geen chronische aandoening (Gezondheidsmonitor 2016)

Waarom geen griepvaccinatie?

Bijna 30% van de 65-plussers in de regio Rotterdam-Rijnmond heeft in het afgelopen jaar de griepvaccinatie niet gehaald. Aan hen is gevraagd wat hiervoor de belangrijkste reden is, waarbij iedere persoon maximaal één reden kon opgeven. De meeste 65-plussers hebben geen griepvaccinatie gehaald, vanwege de reden dat ze nooit ziek zijn (28%). Bijna 20% geeft aan dat de vaccinatie niet voldoende beschermt en ruim 10% vindt het niet erg om griep te krijgen. De helft van de 65-plussers geeft één van de overige redenen op. Achtergrondkenmerken, zoals geslacht, leeftijd en opleidingsniveau, zorgen nauwelijks voor verschillen in de belangrijkste reden die 65-plussers opgeven om de griepvaccinatie niet te halen.

Grafiek 3 Belangrijkste reden waarom geen grieprik (Gezondheidsmonitor 2016)

Hoe is de vraag over de grieprik gesteld in de Gezondheidsmonitor?

Heeft u in het afgelopen jaar een grieprik gekregen? *Bijvoorbeeld via de huisarts of een andere behandelaar.*

Wat is de belangrijkste reden dat u deze grieprik in het afgelopen jaar niet heeft gekregen?

Auteur

Coco de Jongh, Onderzoek en Business Intelligence, gemeente Rotterdam, november 2017.
Met dank aan Nathalie Koene-Smit, Gea Schouten, Netty van Veelen

Meer informatie

Deze factsheet is te vinden op www.gezondheidsatlasrotterdamrijnmond.nl
Vragen over de Gezondheidsmonitor mailt u naar Gezondheidsmonitor@rotterdam.nl

Bronnen en verwijzingen

Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2016, GGD'en, CBS en RIVM.

Rivm.nl (2017):

http://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Algemeen_Actueel/Uitgaven/Preventie_Ziekte_Zorg/Grieprik/Monitoring_vaccinatiegraad_Nationaal_Programma_Grieppreventie_NPG, 10 juli 2017.

Volksgezondheidszorg.info

<https://www.volksgezondheidszorg.info/onderwerp/influenza/preventie-zorg/preventie#node-vaccinatiegraad-voor-grieprik>, 10 juli 2017.

<https://www.volksgezondheidszorg.info/onderwerp/influenza/cijfers-context/huidige-situatie#node-incidentie>, 10 juli 2017.

Degrotegriepmeting.nl (2017):

<https://www.degrotegriepmeting.nl/nl/vaccinatie/waarom-vaccinatie/>, 10 juli 2017.